

Kharazmi University

(Research article)

Adventure Sports Development Paradigm

Chalak Majidi ¹, Marjan Saffari ², Mohammad Khabiri ³

1. Chalak Majidi, (Ph.D) Kharazmi University, Tehran, Iran
2. Marjan Saffari, (Ph.D) Tarbiat Modares University, Tehran, Iran
3. Mohammad Khabiri, (Ph.D), University of Tehran, Tehran, Iran

ARTICLE INFO

Received April 2017
Accepted September 2017

KEYWORDS:

Paradigm, Adventure Sports,
Alternative Sports, Qualitative
research, Grounded Theory

CITE:

Majidi, Saffari, Khabiri, **Adventure Sports Development Paradigm**,
Research in Sport Management &
Motor Behavior, 2020: 10(19):31-56

ABSTRACT

In the recent years, adventure sports have been growing increasingly. Adventure sports are new and appealing activities that regularly include some kinds of physical and mental challenges and relative presence of the natural environment. These activities are presenting new paths and some time they called as a serious competitor for mainstream sport. The aim of this study was to present a paradigm for adventure sports development. The qualitative methodology used in this study has followed an interpretive approach that was achieved by grounded theory. Data was collected from literature, interviews, focus groups, adventure sports related documentary films and movies. the results of this study are presenting adventure sports paradigm. In this paradigm developmental causal conditions of adventure sports, contexture of adventure sports, existing intervening conditions and contextual conditions, strategies and tactics for developing adventure sports and finally consequences. To appropriate recognition and encountering with this field, that most probably will be one of the main part of sport, we suggest doing more scientific research, especially with futurology approaches.

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

* (مقاله پژوهشی) *

الگوی توسعه ورزش‌های ماجراجویانه

چالاک مجیدی*^۱، مرجان صفاری^۲، محمد خبیری^۳

۱. استادیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
۲. استادیار گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.
۳. دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

چکیده

در سال‌های اخیر ورزش‌های ماجراجویانه سریعاً در حال رشد بوده است. ورزش‌های ماجراجویانه فعالیت‌هایی جدید و جذاب و به‌طور معمول شامل میزانی از چالش‌های فیزیکی و ذهنی و حضور نسبی مولفه طبیعت هستند. فعالیت‌های ماجراجویانه مسیرهای جدیدی را در فعالیت ورزشی ارائه کرده‌اند و گاهی به عنوان رقیب ورزش‌های مرسوم معرفی می‌شوند. هدف این پژوهش ارائه الگویی برای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه بود. بدین منظور از روش کیفی و با استفاده از استراتژی تحقیق نظریه داده‌بنیاد با رویکرد اشتراوس و کوربین انجام شد. منابع جمع‌آوری داده‌ها شامل مبانی نظری (کتاب‌ها و مقالات)، مصاحبه با متخصصین ورزش‌های تفریحی و ارائه‌دهندگان خدمات تفریحی فعالیت‌های ماجراجویانه، گروه‌های کانونی و فیلم‌های مستند و سینمایی مرتبط با ورزش‌های ماجراجویانه می‌باشد. این پژوهش منتج به ارائه الگوی توسعه ورزش‌های ماجراجویانه شد. در این الگو شرایط علی پدیدآورنده و توسعه‌دهنده ورزش‌های ماجراجویانه، بافت ورزش‌های ماجراجویانه، شرایط واسطه‌ای و شرایط زمینه‌ای حاکم، راهبردها و اقدامات لازم برای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه و پیامدها و نتایج این توسعه ارائه شده است. پیشنهاد می‌شود برای شناخت و برخورد مناسب با این حوزه که به احتمال زیاد در آینده به یکی از بخش‌های اصلی ورزش تبدیل خواهد شد، پژوهش‌های علمی بیشتری خصوصاً با رویکرد آینده‌پژوهی صورت گیرد.

اطلاعات مقاله:

دریافت مقاله فروردین ۱۳۹۶

پذیرش مقاله شهریور ۱۳۹۶

* نویسنده مسئول:

chalakmajidi@gmail.com

واژه‌های کلیدی:

الگو، ورزش‌های ماجراجویانه، ورزش‌های جایگزین، تحقیق کیفی، نظریه داده بنیاد

ارجاع:

مجیدی، صفاری، خبیری. الگوی توسعه ورزش‌های ماجراجویانه. پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۳۹۹: ۱۰ (۱۹): ۳۱-۵۶

مقدمه

امروزه دیگر ورزش‌های رقابتی رایج‌ترین بخش مشارکت در ورزش نیستند. شیوه‌های دیگر ورزش مانند ورزش تفریحی، آمادگی جسمانی و ورزش‌های بی‌نهایت و ماجراجویانه به صورت قابل توجهی توسعه یافته، محبوبیت یافته و تبدیل به اشکال جایگزین ورزش شده است (۱). یکی از تحولات عظیم جهانی، رشد سریع در ورزش‌های ماجراجویانه بوده است (۲). از سال ۱۹۷۰ افزایش چشم‌گیری در انواع مختلف ورزش‌های ماجراجویانه صورت گرفت (۳)، اما آغاز هزاره سوم منادی انفجار محبوبیت ورزش‌های ماجراجویانه بوده است، ورزش‌هایی که گاهاً ورزش‌های سبک زندگی و یا ورزش‌های جایگزین نامیده می‌شوند. فعالیت‌های ماجراجویانه طیف گسترده‌ای از ورزش‌ها را شامل می‌شوند که اسکیت برد، موج سواری، پاراگلایدر، دوچرخه سواری دانهیل، طبیعت گردی و قایقرانی آب‌های خروشان از این جمله هستند. این ورزش‌ها راه‌های جدید و چالش‌های بالقوه‌ای را برای روش‌های سنتی مفهوم سازی و عملی ورزش ارائه می‌کنند (۴، ۵، ۶). ورزش‌های ماجراجویانه چیزهایی مانند احساسات و هیجانات قوی و خطر (ریسک) را در خود دارند که به ندرت می‌توان در ورزش‌های دیگر یافت (۳).

در خصوص این که باید این فعالیت‌ها را چه نامید تا تجربه مشارکت را به درستی تشریح کند، تعاریف و بحث‌های بسیاری توسط محققین، صاحب نظران و اصحاب رسانه صورت گرفته است. برای مثال ویتن (۲۰۰۰ و ۲۰۰۴) از اصطلاح "ورزش‌های سبک زندگی" استفاده نمود (۶، ۷)؛ میدل و برویر (۱۹۹۵) "Whizz sports" را ترجیح می‌دادند (۸)؛ اصطلاح "Extreme sports" را رینهارت و سیندر (۲۰۰۳) ارائه نمودند (۵) و لینگ (۲۰۰۴) از واژه "Edgework" برای تعریف فعالیت‌های متنوع از جمله ورزشی که شامل سطح بالای خطر هستند، استفاده کرد (۹)، جایی که از مرزها و هنجارها می‌گذرند. مفاهیم دیگری نیز چون "ورزش‌های خطرناک"^۱، "ورزش‌های ترسناک"^۲، "ورزش‌های جایگزین/ متفاوت"^۳ و یا "ورزش‌های جدید"^۴ مورد استفاده قرار گرفته است (۱۰). تمایل موجود به ورزش‌های ماجراجویانه، به هر حال، نشانه تغییر طرز تفکر و نیازهای برآورده شده توسط ورزش در دنیای مدرن است (۱۱). ورزش‌های ماجراجویانه همانطور که ویتن (۲۰۰۴) و برویک (۲۰۱۰) نیز بر این باورند با مولفه‌ها و ویژگی‌هایی که در خود دارند معرف سبک زندگی پست مدرن هستند (۳، ۶). در راستای همین باور برویک (۲۰۱۰) بیان می‌کند که ایده مشارکت در این فعالیت‌ها

¹ Lifestyle Sports

² Dangerous Sports

³ Panic Sports

⁴ Alternative Sports

⁵ New Sports

لذت، لذت‌گرایی، درگیری، خود شکوفایی، جریان، زندگی در لحظه، هجوم آدرنالین و سایر پاداش‌های درونی را ارتقاء می‌دهد (۳). برخی نظریه پردازان (رینهارت، ۱۹۹۸؛ آلیسون، ۲۰۰۱؛ ویتن، ۱۹۹۷؛ رینهارت، ۲۰۰۰؛ استدمن، ۱۹۹۷) بیان کرده‌اند که پیدایش این فعالیت‌های ورزشی و خرده فرهنگ و سبک زندگی‌های گسترش یافته در کنار آنها را به عنوان مرحله‌ای از توسعه ورزش در نظر گرفته‌اند و برخی از این صاحب نظران به صورت "پست مدرن" آنها را توصیف می‌کنند (۶). به طور خلاصه می‌توان ورزش‌های ماجراجویانه را اینگونه معرفی کرد، فعالیت‌هایی هستند جدید و جذاب و به طور معمول شامل میزانی از چالش‌های فیزیکی و ذهنی و حضور نسبی مولفه طبیعت که مسیرهای جدیدی را در فعالیت ورزشی ارائه کرده‌اند و گاهی به عنوان رقیب ورزش‌های مرسوم در جوامع معرفی می‌شوند. تلاش این ورزش‌ها برای تجربه زندگی به سبک شخصی و به چالش کشیدن توانایی‌های فرد در مقابل خود انسان، طبیعت و محیط می‌باشد. از دیدگاه تکاملی اگر به مساله ورزش‌های ماجراجویانه و ارتباط آنها و هیجان و خطر با انسان بنگریم، می‌توان دریافت که در طول تاریخ بشر و حضور بشر در بازی بقاء در طبیعت و جابه‌جایی به دلیل‌های مختلف و چالش‌های طبیعی همواره درگیر چالش و ریسک بوده است. از این رو سبک زندگی مدرن به طور قطع با کمبود چالش و هیجانات سبک زندگی گذشته مواجه می‌باشد. به نوعی می‌توان گفت این خواست خطر و هیجان در دنیای مدرن جستجوی مولفه‌های سبک زندگی گذشته می‌باشد (۳).

فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه همواره در حال رشد مشارکت‌کنندگان و تماشاگران بوده است و وضعیت موجود ورزش‌های سنتی را به چالش کشید (۱۲). برای مثال در آمریکا مطالعه جاروی (۲۰۰۶) نشان داده است که در مجموع رشد همه ورزش‌های مرسوم با هم ۲ درصد است، در عوض ورزش‌های ماجراجویانه ۲۴۵ درصد رشد داشته‌اند (۱۳). ویدیکامپ (۲۰۱۴) بیان می‌کند مسابقات عبور از موانع سخت^۶ در سال ۲۰۱۰ معرفی شد و تنها با چهار هزار نفر مشارکت‌کننده آغاز نمود اما به سرعت به چیزی حدود ۳/۵ میلیون مشارکت‌کننده در سال ۲۰۱۳ رسید (۱۴). حتی با وجود گزارشات متعدد حوادث پیش آمده در حین مشارکت نرخ مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه در حال افزایش بوده است. حتی در برخی فعالیت‌های شامل ریسک و خطر گزارشات^۶ مبنی بر ۲۵٪ افزایش مشارکت به چشم می‌خورد (۱۵).

به هر حال با توجه به اینکه ورزش‌های ماجراجویانه نوظهور هستند، به همین جهت در مورد آنها و مشارکت‌کنندگان در آنها (ورزشکار و مربی) اطلاعات محدودی وجود دارد (۱۶). می‌توان مشاهده کرد که در پیشنهادات پژوهشی اکثر نویسندگان و محققین این حوزه (مثلاً میدل و برویر، ۱۹۹۵؛ ویتن، ۲۰۰۴؛ رینهارت، ۲۰۰۰) به لزوم تحقیقات بیشتر برای شناخت بهتر و کامل‌تر اشاره می‌شود. یافته‌های اخیر نشان دهنده این است که شناخت بهتر این فعالیت‌ها می‌تواند به

⁶ Obstacle Course Racing (OCR)

تامین‌کنندگان ورزشی و موسسات دولتی در برنامه‌ریزی استراتژیک، ایجاد سیاست و ترویج ورزش و فعالیت بدنی به سمت بخش‌های مختلف جامعه کمک کند (۱۷). از این رو همانطور که با مطالعه دقیق در هر پدیده‌ای می‌توان دریافت که آن پدیده فقط محدود به خود نمی‌باشد و متاثر از و موثر بر متغیرهای متعدد فردی و اجتماعی می‌باشد، ساده‌انگارانه خواهد بود اگر فکر کنیم فعالیت در ورزش‌های ماجراجویانه صرفاً خود فعالیت و نه بیشتر از آن است (۱۸). از طرفی در ایران مطالعات علمی در حوزه ورزش‌های ماجراجویانه بسیار اندک و محدود به حوزه گردشگری بوده است و جوابگوی نیاز اطلاعاتی موجود نمی‌باشد. سازمان‌های متولی ورزش، اوقات فراغت و سلامت و همچنین صاحبان کسب و کار در زمینه ورزش و گردشگری در سال‌های آینده برای مواجهه مناسب و استفاده از مزایا و پیشگیری از آسیب‌های احتمالی این حوزه نیازمند اطلاعاتی جامع خواهند بود که پژوهش‌هایی از این دست می‌تواند تامین‌کننده این نیازها باشد. به هر حال با توجه به رشد روزافزون این فعالیت‌ها و عدم وجود اطلاعات کافی در خصوص چگونگی مشارکت در این حوزه و یا ارائه عکس‌العمل مناسب نسبت به شرایط متفاوت این حوزه نیاز به مطالعه بیشتر در این زمینه وجود دارد. از طرفی با توجه به اینکه این حوزه از پژوهش نو می‌باشد و ابزارهای مشخص و مورد آزمایشی جهت مطالعه این پدیده یافت نشد، روش تحقیق کیفی گزینه مناسبی برای مطالعه این حوزه می‌باشد. با توجه به اینکه در حوزه ورزش‌های ماجراجویانه مدل یا الگوی خاصی جهت تفسیر چگونگی توسعه ورزش‌های ماجراجویانه ارائه نشده است، این پژوهش سعی دارد تا با کمک رویکرد پارادایمی اشتراوس-کوربین الگویی برای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه را ارائه دهد. رویکرد اشتراوس-کوربین را به صورت گروهی از طبقه‌ها که به درستی در کنار هم قرار گرفته‌اند و روابط تعاملی این طبقه‌ها به طوری سیستماتیک چارچوبی را برای تفسیر یک پدیده فراهم می‌کند، تعریف نموده‌اند. این رویکرد در شرایطی که تحقیقات اندکی در یک زمینه وجود دارد و الگو و مدل مشخصی موجود نیست به محقق کمک می‌کند تا به صورتی ساختارمند در خصوص داده‌ها و روابط آنها جستجو، تفکر و تحلیل داشته باشد (۱۹). این رویکرد از این رو انتخاب شد که منابع انسانی مطلع و مسلط بر چگونگی فرایندهای فعالیت‌های ماجراجویانه محدود بوده و احتمالاً داده‌های به دست آمده پراکنده و غیر منسجم می‌شد از این رو با توجه به اینکه این رویکرد با ارائه شش محدوده برای تفسیر داده‌ها امکان تدوین مدلی منسجم را فراهم می‌نمود برای انجام کار مورد استفاده قرار گرفت. همچنین این تحقیق می‌تواند پیش زمینه‌ای برای تحقیقات آینده در حوزه ورزش‌های ماجراجویانه و پلی برای شناخت بهتر این پدیده باشد.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر ماهیت و اهداف، پژوهشی کیفی و با استفاده از استراتژی تحقیق نظریه داده بنیاد^۷ با رویکرد اشتراوس و کوربین^۸ انجام شده است. نظریه داده بنیاد عبارت است آنچه که از مطالعه نظام‌مند داده‌ها مستخرج و تجزیه و تحلیل می‌شود. در این شیوه جمع‌آوری داده، تجزیه و تحلیل و نظریه محتمل در یک رابطه نزدیک با هم قرار می‌گیرند (۲۰). آنچه در روش نظریه‌سازی داده بنیاد مهم است دستیابی به داده‌های ژرف است که بتواند الگوها، مفاهیم، طبقات و ویژگی‌ها و ابعاد پدیده را تبیین نماید (۲۱). با استفاده از این روش پژوهشگر می‌تواند از میان حجم انبوهی از داده‌ها، به شکلی سیستماتیک وجوه اشتراک را استخراج کند و بر اساس آن به نظریه‌پردازی در حوزه پژوهشی خود بپردازد.

با توجه به اینکه این حوزه از ورزش چه در بخش عملیاتی و چه در حوزه پژوهش جدید می‌باشد و محققین متخصص در این زمینه یافت نشد، بنابراین برای جمع‌آوری داده‌ها به جهت محدود بودن منابع با رویکرد مثلث‌سازی^۹ به منابع مختلفی مراجعه شد که داده‌های مورد نظر تحقیق را فراهم می‌نمود. این منابع شامل مبانی نظری (کتاب‌ها و مقالات)، پنج مصاحبه نیمه ساختار یافته با متخصصین ورزش‌های تفریحی و ارائه دهندگان خدمات تفریحی فعالیت‌های ماجراجویانه، سه گروه کانونی (متشکل از پنج تا هشت نفر از ورزشکاران ورزش‌های ماجراجویانه رشته‌های دوچرخه‌سواری کوهستان و دانپیل، پاراگلایدر، کوهنوردی و صخره‌نوردی) و فیلم‌های مستند و سینمایی مرتبط با ورزش‌های ماجراجویانه می‌باشد.

نحوه بررسی روایی و پایایی کیفی با روش‌های تحقیق کمی متفاوت هستند تحقیق کیفی ضمن حضور در عرصه، داده‌های جمع‌آوری شده را از طریق مختلف با یکدیگر مقایسه می‌کنند. بررسی و مقایسه مکرر داده‌های به دست آمده از منابع مختلف (که در این تحقیق از روش مثلث‌سازی استفاده شد) خود به تایید و افزایش روایی آن کمک می‌کند (۲۰). یکی از انتقاداتی که به روش کیفی وارد شده است این است که به دلیل هدفمند بودن نمونه‌گیری نتایج آن قابل تعمیم آماری ندارد. لازم به ذکر است که آنچه در نظریه داده بنیاد اهمیت دارد تعمیم‌پذیری آماری نیست، بلکه محققان کیفی معمولاً بیشتر علاقه‌مند به درک یک پدیده خاص در یک وضعیت خاص هستند. یعنی اینکه مفاهیم یا سازه‌های نظریه قادر باشند وضعیتی را که نظریه برای آنها طراحی شده است را توصیه نموده و توضیح دهند (۲۲).

تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از منابع نیز در سه مرحله انجام گردید. در مرحله اول کدگذاری باز از طریق بررسی مبانی نظری، مصاحبه‌های ضبط شده با فعالین پژوهشی و عملیاتی و گروه‌های کانونی، فیلم‌های مستند و سینمایی مورد

⁷ Grounded theory

⁸ Strauss & Corbin

⁹ Triangulation

کدگذاری مکتوب قرار گرفت. در مجموع ۲۶۳ کد اولیه (پس از حذف کدهای تکراری) به دست آمد. در مرحله بعد با ارتباط برقرار نمودن بین کدهای به دست آمده در مرحله اول بازنویسی شدند و از این طریق دسته‌هایی از کدهای مشابه شکل گرفت و تعداد ۷۱ کد محوری شناسایی شد. در مرحله آخر کدهای محوری به دست آمده در کدگذاری انتخابی در قالب سازه‌های الگوی پارادایمی (شرایط علی، پدیده اصلی، شرایط زمینه‌ای، شرایط واسطه‌ای، راهبردها و پیامدها) گروه‌بندی و ارتباط نظام‌مندی برقرار گردید.

یافته‌های پژوهش

داده‌های به دست آمده از منابع مختلف مورد استفاده در این تحقیق در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی در قالب کدهای باز، مفاهیم و مقوله‌ها دسته‌بندی شدند. جداول زیر مفاهیم و مقوله‌های به دست آمده را گزارش می‌نماید.

جدول ۱. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (عوامل علی)

مقوله	مفهوم
مدرنیته	تحولات جامعه و مدرنیته
	انسان مدرن
	ورزش مدرنیته
	کاهش تعامل زندگی انسان با طبیعت
رشد سرمایه‌داری و اهمیت فردگرایی	سرمایه‌داری مولد صنعت اوقات فراغت
	اهمیت فرد در عصر جدید
خواست هیجان در جوامع بدون هیجان	نیازهای ارضاء نشده انسان در عصر جدید
	خواست ذاتی بشر برای تجربه هیجان و ریسک
تمایل به تمایز	تلاش برای شناخته شدن به عنوان طبقه مرفه
	علاقه انسان به تمایز در اجتماع
پتانسیل موجود مشارکت	وجود پتانسیل جغرافیایی برای فعالیت‌های ماجراجویانه
	پتانسیل روانی اجتماعی

جدول ۲. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (شرایط زمینه‌ای)

مقوله	مفهوم
نقش ترویجی شبکه‌های اجتماعی	تأثیر شبکه‌های اجتماعی در ترویج و شناخته شدن فعالیت‌های ماجراجویانه
سیاست‌های سازمان‌ها	نیاز به هماهنگی سازمان‌های دست‌اندرکار ورزش و تفریحات
	مشخص کردن خط مشی ویژه سازمان‌های متولی ورزش و اوقات فراغت
رشد گردشگری ماجراجویانه	افزایش اهمیت فعالیت‌های اوقات فراغت
	افزایش مشارکت گردشگری ماجراجویانه

جدول ۳. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (پدیده اصلی (بافت ورزش‌های ماجراجویانه))

مقوله	مفهوم
چالش با طبیعت	درگیری انسان با طبیعت به طرق و دلایل مختلف
چالش ریسک و ایمنی	حضور مولفه ریسک (در سطوح متفاوت) و اهمیت چالش با آن
	اهمیت علم و تکنولوژی در ایمنی و طراحی ابزار
	پذیرش خطر با آگاهی از مسایل ایمنی
مشارکت‌کنندگان	مشارکت اقشار مختلف و متفاوت
	تنوع در مشارکت
فرهنگ و سبک زندگی	بروز خرده فرهنگ متمایز
	سبک زندگی لذت‌گرایانه و فرد محور
ساختارگریزی	عدم وجود ساختار و تمایل برای عبور از مرزها و محدودیت‌ها
رشد سریع مشارکت	رشد سریع با نرخ بالا

جدول ۴. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (شرایط واسطه‌ای)

مفهوم	مقوله
نقش تسهیل‌کنندگی تکنولوژی در مشارکت	پیشرفت فن‌آوری
حضور رسانه‌ای در حال افزایش	نقش رسانه‌ها
نقش تبلیغات رسانه‌ای در شناخته شدن فعالیت‌های ماجراجویانه	
کمبود حمایت به دلیل عدم شناخت	شناخت فعالیت‌های ماجراجویانه
کمبود منابع دانشی جهت ارائه اطلاعات مسئولین، فعالین و عموم	
اصلاح برداشت‌های نادرست	
نا آشنا بودن عموم با فرصت‌های مشارکت	
کمبود یا نبود اماکن و تجهیزات مناسب و به روز	مسائل مالی و اداری تهیه امکانات
دشواری در تهیه تجهیزات	
تشویق و حمایت از مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه	حمایت از مشارکت
اهمیت حضور حمایت متناسب مالی	حامیان مالی

جدول ۵. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (راهردها)

مفهوم	مقوله
ایجاد و تسهیل دسترسی امکانات سخت افزاری	فراهم‌سازی زیرساخت‌ها
ایجاد زیر ساخت ها و تسهیل دسترسی به آنها	
حمایت سازمان‌ها با رویکرد سرمایه گذاری	
برنامه‌ریزی تعاملی	
بومی‌سازی برخی فعالیت‌ها	
تسهیل و تشویق حضور حامیان مالی در این حوزه	افزایش و تسهیل حمایت مالی
حمایت مالی سازمان‌های متولی ورزش در راستای توسعه	فرهنگ‌پروری و ارتقای شناخت
اطلاع‌رسانی و افزایش شناخت جامعه نسبت به این حوزه	
افزایش مطالعات علمی و ارتقای دانش	
شناساندن سبک زندگی، ویژگی‌ها و مزایای مشارکت	برگزاری جشنواره‌ها، همایش‌ها و مسابقات
تسهیل زمینه برگزاری همایش و جشنواره	
تسهیل برگزاری رویدادهای رقابتی	
رقابت عامل ایجاد جذابیت و انگیزه مشارکت	
رقابت حرفه‌ای (مزایای اقتصادی و ترویجی)	ایجاد و آموزش ایمنی
شناخت، معرفی و ایجاد ایمنی در محیط مشارکت	
برندسازی و نمایش جذابیت‌های فعالیت‌ها	برندسازی و ترویج رسانه‌ای
پر رنگ‌تر کردن حضور رسانه‌ای	
تسهیل مشارکت عمومی	تسهیل مشارکت عموم
اولویت با همگانی نمودن	

جدول ۶. مقوله‌های استخراج شده از مفاهیم (پیامدها و نتایج)

مفهوم	مقوله
اثرات اقتصادی	تأثیرات در اقتصاد خرد و کلان
	اقتصاد گردشگری ماجراجویانه
	توسعه شرکت‌های ارائه دهنده خدمات (آموزشی، تمرینی، گردشگری و ...)
آثار فرهنگی-اجتماعی	کمک به تغییر و ارتقای سطح مشارکت در فعالیت‌های ورزشی
	ارتقاء سلامت اجتماعی و سبک زندگی اجتماعی
شکل‌گیری ساختارها	تلاش جهت ساختاردهی و ایجاد مسابقات و رویدادها
	مقاومت در برابر ساختار
کمک به جامعه برای رسیدن به دموکراسی بدنی	تفاوت تمایلات مشارکت ورزشی
	اهمیت توجه به خواسته‌های متفاوت اقشار مختلف
غالب شدن فعالیت‌های ماجراجویانه در دنیای ورزش	ظهور فعالیت‌های جدید
	تغییر ورزش‌های مرسوم
	توان رقابت با ورزش‌های مرسوم
	توسعه و رشد غیر قابل انکار مشارکت در آینده

شرایط علی: شرایط و عواملی هستند که باعث بروز غیر قابل اجتناب مشارکت در ورزش‌های ماجراجویانه در جامعه می‌شوند. در واقع منظور از شرایط علی، رویدادها یا اتفاقاتی است که بر این پدیده تاثیر گذاشته و منجر به بروز آن می‌شود. از مجموعه کدهای به دست آمده در این مطالعه ۱۲ مفهوم در قالب ۷ مقوله شکل گرفتند که به شرح زیر می‌باشند:

۱- **مدرنیته:** جهانی شدن و ارتباطات سریع نیز به نوبه خود باعث گسترش و سریع آن در سطح دنیا شده است. پیشرفت دانش بشر و تکنولوژی در کنار زمان موسوم به فراغت باعث بروز تلاش انسان مدرن برای تجربه گونه‌های جدیدی از فعالیت‌های ورزشی و تفریحی شده است. از دیدگاه تکاملی نیز اگر به مساله ورزش‌های ماجراجویانه و ارتباط آنها و هیجان و خطر با انسان بنگریم، می‌توان دریافت که بشر در طول تاریخ به دلیل حضور در بازی بقاء در طبیعت و جابه جایی به دلایل مختلف و چالش‌های طبیعی همواره درگیر چالش و ریسک بوده است. در گذر زمان ویژگی‌های روانشناختی و فیزیولوژیکی برای بقاء با شرایط سازگار شده است و این در حالی است که در دنیای امن مدرن چالش‌های گذشته وجود ندارد اما ویژگی‌های سازگار یافته کماکان در انسان وجود دارد.

۲- رشد سرمایه‌داری و اهمیت فردگرایی: این بستر از طرفی باعث گسترش فعالیت‌های ماجراجویانه و تنوع آنها می‌شود و از طرفی برای کسب منافع مالی در تلاش برای مالکیت بر آنهاست که چالشی نیز برای این حوزه محسوب می‌شود.

۳- خواست هیجان در جوامع بدون هیجان: درحالی‌که الیاس و دنینگ (۱۹۸۶) ورزش را "جویش هیجان در جوامع بدون هیجان" می‌نامند (۲۳)، کشمور (۲۰۰۰) نیز اشاره می‌کند که در جامعه فرا کنترل شده مدرن ارضاء نیازهای عمیق انسان سخت است، از این رو ورزش اهمیت پیدا می‌کند (۲۴). به نظر می‌رسد ورزش‌های ماجراجویانه به خوبی می‌توان پاسخگوی ارضای نیازهای مسکوت انسان مدرن باشد. انسانی که در طول تاریخ در محیط خود چالش‌ها و خطراتی داشته است اما زندگی امن امروزی خالی از این چالش‌ها بوده و باعث بروز احساس کمبود هیجان در زندگی انسان شده است که انسان به طرق مختلف رسمی و غیر رسمی به دنبال تجربه آن می‌باشد.

۴- تمایل به تمایز: انسان در جامعه مدرن به دنبال کلاس و تمایز اجتماعی است و این مساله ابتدأ در طبقات بالای جامعه و به وسیله مالکیت کالاها و یا پرداختن به فعالیت‌های متمایز صورت می‌گیرد. از طرفی طبقات پایین جامعه تلاش می‌کنند تا با پرداختن به فعالیت‌های مشابه مرفهین، خود را نزدیک به آنها معرفی کنند. از این رو و با توجه به اینکه تماشای فعالیت‌های ماجراجویانه تحسین و حسرت را در تماشاگر ایجاد می‌کند، این تبدیل به انگیزه‌ای برای مشارکت در فعالیت‌های مشابه و حتی با شدت و استاندارد بالاتر می‌شود.

۵- پتانسیل موجود مشارکت: هیجان‌طلبی در میان درصدی^{۱۱} از افراد شدت بالاتری دارد و تعداد افرادی که دارای خصوصیات روانی اجتماعی هم راستا با فعالیت‌های ماجراجویانه هستند، در برخی جوامع بیشتر است. با توجه به تنوع فعالیت‌های ماجراجویانه شرایط جغرافیایی متفاوتی برای هر کدام نیاز است که در کشوری چون ایران با اقلیم‌های گوناگون و داشتن کوه، دریا، جنگل، رودخانه و دشت شرایط به گونه‌ای است که موقعیت برای فعالیت‌های بسیاری فراهم است.

بافت ورزش‌های ماجراجویانه (پدیده اصلی): پدیده اصلی مورد بررسی در این مطالعه می‌باشد و عبارت از بافت فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه می‌باشد. سازه مربوط به این پدیده در الگوی این مطالعه، از ۱۰ مفهوم شکل گرفته از کدهای به دست آمده در قالب ۷ مقوله اصلی شکل گرفت. که در زیر گزارش می‌شوند.

۱- چالش با طبیعت: انسان در گذر از تاریخ همواره مغلوب و مجذوب قدرت طبیعت و بوده و در تلاش برای غلبه بر آن و یا الهام گرفتن از آن برای کسب خواسته‌هایش بوده است و این چالش همیشگی، برای انسان مدرن با

¹⁰ Elias & Dunning

¹¹ به بیان برویک (۲۰۱۰): میزان ۱۰٪ از افراد نمودار جمعیت جستجوگران هیجان سطح بالا هستند.

وجود دانش و تکنولوژی های در دسترس خود جذابیت دو چندانی پیدا کرده است. این مساله در ورزش های ماجراجویانه به صورت استفاده از تجهیزات با تکنولوژی سطح بالا با الهام از طبیعت برای انجام فعالیت های فراتر از توان معمول بشر و همچنین تلاش برای غلبه به قله ها و سقف های توانایی طبیعت بروز پیدا کرده است.

۲- **چالش ریسک**^{۱۲}: مولفه ریسک جزء جدانشدنی از ورزش های ماجراجویانه است و شاید یکی از دلایل اصلی متفاوت بودن از ورزش های مرسوم نیز باشد. اما تعریف این ریسک و محدوده های آن به وضوح روشن نبوده و نسبی می باشد و بستگی به متغیرهای گوناگونی دارد که مانند میزان مهارت و شایستگی فرد در انجام مهارت های لازم در فعالیت، ریسک موجود در فعالیت و همچنین میزان ادراک فرد از این دو، که می تواند ناشی از دانش و تجارب قبلی فرد باشد. جستجوگران هیجان سطح بالا و ورزشکاران با تجربه های ماجراجویانه قبلی، خطر را در سطح پایین تری نسبت به دیگران ادراک می کنند و به همین جهت در یک تجربه برابر پیش بینی اضطراب کمتری هم خواهند داشت و این سطوح انتظارات باعث افزایش احتمال مشارکت در فعالیت های ماجراجویانه می شود. از طرفی هم به واسطه اینکه سایر افراد جامعه که این فعالیت ها را از نزدیک لمس نکرده اند، به دلیل نداشتن ادراک کامل و صحیح، نگرش های گاهاً نادرستی نسبت به افراد ماجراجو و فعالیت های ماجراجویانه دارند. علم و تکنولوژی در ایمنی و طراحی ابزار که با وجود پیشرفت هایی که در این حوزه اتفاق افتاده باعث شده است تا ابزارهای ایمن تر طراحی شده و فعالیت ها دارای امنیت و ایمنی بیشتری باشند. با توجه به اینکه ریسک یکی از اصلی ترین مولفه های فعالیت های ماجراجویانه است. مسئله آسیب های احتمالی از اهمیت بالایی برخوردار است از این رو بروز حوادثی در این حوزه از فعالیت های ورزشی از نظر تماشاگران این فعالیت ها ممکن است برجسته تر و با اغراق دیده شود در صورتی که میزان آسیب های تجربه های ماجراجویی نسبت به بسیاری است فعالیت های دیگر کمتر می باشد.

۳- **مشارکت کنندگان**: میزان ریسک موجود در فعالیت های ماجراجویانه و همچنین منطقه امن^{۱۳} تعریف شده هر فرد برای خود می تواند تعیین کننده میزان جسارت لازم برای شرکت در این فعالیت ها باشد. تنوع موجود در فعالیت ها باعث ایجاد تنوع در مشارکت کنندگان نیز شده و از اقشار و گروه های مختلف اجتماعی مشارکت دارند. آغازگر این فعالیت ها در جوامع طیف روشنفکر جوان طبقه متوسط هستند. مشارکت کنندگان شامل افراد فعالین مداوم، تماشاگران و افرادی که به جهت تمایل به تعلق به خرده فرهنگ گروه فعالین و یا دلایل دیگر این فعالیت ها به صورت موردی و یا متناوب مشارکت می کنند و همچنین پتانسیل مشارکت در سایر اقشار جامعه نیز وجود دارد.

¹² Risk

¹³ Comfort zone

مثلاً آشنایی با انگیزه آموزشی به صورت آموزش از طریق فعالیت‌های ماجراجویانه به جهت یادگیری و بهبود مهارت‌های فردی و اجتماعی و یا درمانی برای افرادی که ناهنجاری یا نقصان برخی ویژگی‌های فردی اجتماعی را دارند.

۴- **فرهنگ و سبک زندگی:** در میان مشارکت‌کنندگان خرده فرهنگ‌هایی شکل می‌گیرد که از طرفی باعث تمایز ورزشکاران از ورزش‌های مرسوم حتی در ورزش‌های رسمی شده مانند اسنوبرد شده و معرف باورها و سبک زندگی آنها می‌باشد. از جمله ویژگی‌های متمایز این ورزشکاران تمایل به فردگرایی و لذتگرایی، تلاش برای درک، آشتی و احترام به طبیعت، ساختارگریزی، تمایل به زندگی به سبک دلخواه شخصی، ریسک‌پذیری و تمایل به تجربه ناشناخته‌ها می‌توان اشاره کرد. از دیگر جهت به دلیل جذابیت بالا تمایل دیگران به حضور در پاتوق‌های شکل گرفته و این خرده فرهنگ و تجربه سبک زندگی انگیزه‌ای برای مشارکت در این فعالیت‌ها می‌شود. پیشروان و بنیانگذاران رشته‌های ماجراجویانه و ورزشکاران نخبه و در مواردی حامیان مالی این ورزش‌ها نقش قابل توجهی در شکل‌گیری این خرده فرهنگ‌ها دارند.

۵- **ساختارگریزی:** نا محدود بودن مرز فعالیت‌های ماجراجویانه و تمایل شکستن رکوردها و عبور از سقف توانایی‌های انسان و صعود بر قله‌های قدرت طبیعت به نحوی باعث شده است تا ساختارگریزی و عدم تمایل برای قرارگیری تحت نظر قوانین و قواعد مشخص و یکسان، به یکی از شاخص‌ترین ویژگی‌های فعالیت‌های ماجراجویانه تبدیل شود. البته این ویژگی گاه‌گاه باعث شده تا به طور جدی به رسمیت شناخته نشوند و به اندازه سایر حوزه‌ها از حمایت برخوردار نشوند و حتی در مواردی غیر قانونی شناخته شوند.

۶- **رشد سریع مشارکت:** به دلیل ویژگی‌های متفاوت و جذابیت نو بودن و کمک رسانه‌های تصویری و در سال‌های اخیر فضای مجازی، فعالیت‌های ماجراجویانه رشد بسیار سریعی را تجربه کرده است که در بیشتر کشورها از نرخ رشد ورزش‌های مرسوم (مثلاً بیسبال در آمریکا) پیشی گرفته است. دلیل دیگر این رشد قارچی و بدون برنامه نبود استانداردها و شیوه‌های مشخص انجام فعالیت و همچنین قابلیت یادگیری و آموزش غیر حضوری می‌باشد. وجود خرده فرهنگ‌های متمایز که در بالا از آن سخن رفت نیز خود مشارکت افراد در فعالیت‌های ماجراجویانه نقش ترویجی و افزایش دهنده مشارکت را داراست.

شرایط زمینه‌ای: این شرایط شامل عوامل محیطی موجود که با مشارکت در ورزش‌های ماجراجویانه در ارتباط هستند. سازه مربوط به شرایط در این مطالعه، از ۵ مفهوم شکل گرفته از کدهای به دست آمده در قالب ۳ مقوله اصلی شکل گرفت که به شرح زیر است:

۱. نقش ترویجی شبکه‌های اجتماعی: امروزه اینترنت ابزاری سهل‌الوصول محیطی مناسب برای به اشتراک گذاری تجربه‌های ماجراجویانه مشارکت‌کنندگان فراهم نموده است. همچنین برای ارائه دهندگان خدمات در زمینه ورزش‌های ماجراجویانه، به عنوان کانال ترویجی ارزان و اثربخش نقش عمده‌ای ایفا می‌کند. همچنین برخی صاحبان تجارت نیز با حمایت مالی از مشارکت‌کنندگانی که تعداد دنبال‌کننده بالایی دارند به تبلیغات از طریق این فعالیت‌ها می‌پردازند.

۲. نقش سیاست‌های سازمان‌ها: سازمان‌های متولی ورزش و سلامت کشور به عنوان فراهم‌کننده زیرساخت‌ها و تسهیل‌تهدیه تجهیزات لازم جهت پرداختن به فعالیت‌های ماجراجویانه می‌باشد. از طرفی نقش برخی سازمان‌ها نیز به صورت لزوم هماهنگی می‌باشد، مانند برخی ورزش‌های هوایی که در مواردی نیازمند هماهنگی با سازمان‌های نظامی و امنیتی و دریافت مجوز هستند. سازمان‌های آموزشی نیز؛ به عنوان تربیت‌کننده افرادی که در فعالیت‌های ماجراجویانه مشارکت فعال می‌کنند و هم به عنوان استفاده‌کننده از فعالیت‌های ماجراجویانه به صورتی زمینه (مضمون/ ابزاری) برای آموزش مهارت‌های فردی و اجتماعی مطرح هستند.

۳. رشد گردشگری ماجراجویانه: گردشگری نیز یکی از فعالیت‌های مورد توجه حوزه اوقات فراغت است که نقش قابل توجهی نیز بر اقتصاد کشورها دارد و رشد روز افزونی را تجربه می‌کند. در سال‌های اخیر تجارب ماجراجویانه بخش قابل ملاحظه‌ای از گردشگری (۳۵٪) انگیزه‌های مشارکت در گردشگری) و اقتصاد (۶۹٪) درآمد‌های گردشگری جهان) آن را به خود اختصاص می‌دهد.

عوامل واسطه‌ای: عواملی که به صورت تسهیل‌کننده و یا محدودکننده بر توسعه ورزش‌های ماجراجویانه موثر هستند. سازه مربوط به عوامل واسطه‌ای، از ۱۱ مفهوم شکل گرفته از کدهای به دست آمده در قالب ۶ مقوله اصلی شکل گرفت.

۱. پیشرفت فن‌آوری: نقش تسهیل‌کننده تکنولوژی در مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه به دو صورت قابل مشاهده است. دسته‌ای فن‌آوری‌هایی هستند که باعث تغییر، تسهیل و یا پدید آمدن فعالیت‌های ماجراجویانه می‌شوند و دسته دیگر فن‌آوری‌هایی که در ارزان شدن، تسهیل دسترسی و افزایش ایمنی فعالیت‌های ماجراجویانه نقش ایفا می‌کنند.

۲. نقش رسانه‌ها: جذابیت رسانه‌ای به واسطه توجه به جنبه زیبایی‌شناسانه حرکات در فعالیت‌های ماجراجویانه بالا می‌باشد و این باعث شده است رسانه‌ها به پخش این فعالیت‌ها برای جذب مخاطب و همچنین زمینه‌ای برای تبلیغات محصولات و خدمات از طریق آنها توجه نمایند. به نظر می‌رسد دیدگاهی کارکردگرایانه بر برنامه‌های رسانه‌ای این فعالیت‌ها حاکم است.

۳. **شناخت فعالیت‌های ماجراجویانه:** کمبود منابع دانشی در دسترس برای مسئولین، فعالین و عموم به واسطه کمبود فعالیت‌های دانشگاهی در این حوزه باعث به ایجاد شرایطی می‌شود که عدم آگاهی‌ها باعث برداشت‌های نادرست از چگونگی این فعالیت‌ها و مسایل حاکم بر آنها می‌شود. این ناآشنایی و یا برداشت نادرست می‌تواند باعث شود که عموم مردم با فرصت‌های مشارکت آشنا نشوند و همچنین حامیان مالی از مزایای حمایت از آنها مطلع نبوده و پتانسیل حمایت موجود بالفعل نگردد.
۴. **مسایل مالی و اداری تهیه امکانات:** شیوه معاملات بین‌المللی ایران و آثار تحریم‌های اقتصادی و همچنین برخی قوانین گمرکی باعث می‌شود تا تهیه تجهیزات دشوار و گران گردد و این عدم سهولت تهیه تجهیزات موجب ریزش بخش قابل توجهی از مشارکت‌کنندگان و صاحبان کسب و کار در فعالیت‌های ماجراجویانه می‌شود.
۵. **حمایت از مشارکت:** بررسی روندهای موجود در فعالیت‌های ورزشی و آینده پژوهی می‌تواند باعث آشنایی با آینده‌های محتمل و مزایای آن شود. از این رو با شناساندن مزایای آینده‌های محتمل مطلوب می‌توان از فعالیت‌های آن حوزه حمایت نمود.
۶. **حامیان مالی:** حضور حامیان مالی در کنار رویدادهای ترویجی و رقابتی می‌تواند منجر به نتیجه برد-برد گردد و البته تناسب میان ویژگی‌های محصولات یا خدمات حامیان مالی و فعالیت ماجراجویانه مورد حمایت بر نتیجه حمایت برای هر دو طرف تاثیرگذار است.
- راهبردها:** اقداماتی که موجب توسعه ورزش‌های ماجراجویانه خواهند شد. سازه مربوط به راهبردها، از ۱۹ مفهوم شکل گرفته از کدهای به دست آمده در قالب ۷ مقوله اصلی شکل گرفت.

۱. **فراهم سازی زیر ساخت ها:** سازمان های متولی ورزش، فرهنگ و سلامت جامعه باید با رویکرد سرمایه‌گذاری از توسعه فعالیت‌های ماجراجویانه حمایت کنند و امکان دسترسی در مناطق مختلف کشور که پتانسیل فعالیت‌های ماجراجویانه را دارا می‌باشد را ایجاد و تسهیل نمایند. این زیرساخت‌ها می‌تواند علاوه بر ایجاد شرایط مناسب برای توسعه فعالیت‌ها، به افزایش ایمنی و امنیت کمک کرده و نظارت و برنامه‌ریزی را برای آینده آسان‌تر نماید. اما نکته مهم این است که این حمایت به واسطه تفاوت فرهنگی مشارکت‌کنندگان و ماهیت محیطی آنها باید به صورت رفع موانع و فراهم نمودن زیر ساخت‌ها شود و دخالتی در شیوه‌های اجرا و یا تلاش در رسمی سازی صورت نگیرد و حمایت در عین حفظ استقلال صورت گیرد. از طرفی نیز با توجه به تنوع اقلیمی و فرهنگی کشور تناسب محیطی و فرهنگی اجتماعی را مورد توجه قرار داد. محدودیت‌ها و محدوده‌های تفاوت‌های فرهنگی نیز می‌تواند عاملی برای ایجاد تغییراتی در فعالیت‌ها و بومی‌سازی آنها باشد.

۲. **افزایش و تسهیل حمایت مالی:** برای بخش خصوصی مسایلی چون انعطاف‌پذیر نمودن قوانین و مقررات، تشویق‌های مالیاتی و یا ارائه امتیازاتی برای حامیان مالی را می‌توان مدنظر قرار داد. سازمان‌های دولتی هم در راستای توسعه مشارکت ورزشی همه اقشار جامعه باید در این بخش هم حمایت مالی خود را اعمال نمایند.
  ۳. **فرهنگ پروری و ارتقای شناخت:** با ایجاد آگاهی از طریق رسانه‌های علمی و عمومی می‌توان شناخت جامعه را نسبت به ورزش‌های ماجراجویانه و پیامدهای مشارکت در بخش‌های مختلف آن افزایش داد و سبک زندگی، ویژگی‌ها و مزایای مشارکت را معرفی نمود. از طرفی نیز ورود این ادبیات علمی به ادبیات مردم نقش قابل توجهی در توسعه این فعالیت‌ها خواهد داشت.
  ۴. **برگزاری جشنواره‌ها، همایش‌ها و مسابقات:** ایجاد زمینه برگزاری همایش‌ها و جشنواره‌ها به صورت ویژه و یا ادواری می‌تواند در افزایش شناخت جامعه کمک کرده و برای مشارکت افراد ایجاد انگیزه کند و پله‌ای برای برگزاری رقابت‌های قهرمانی و حرفه‌ای باشد. رویدادهای رقابت به دنبال خود افزایش مشارکت و حمایت‌های مالی و معنوی را خواهد داشت.
  ۵. **ارتقاء و آموزش ایمنی:** بالا بردن ضریب امنیت و ایمنی از طریق آموزش و فراهم‌سازی تجهیزات استاندارد و همچنین تربیت منابع انسانی متخصص و البته آگاه‌سازی در خصوص مفهوم خطر و ایمنی در فعالیت‌های ماجراجویانه می‌تواند بستری ایمن‌تر و جذاب‌تر را برای مشارکت‌کنندگان فراهم آورد.
  ۶. **برندسازی و ترویج رسانه‌ای:** پیشرفت و توسعه این فعالیت‌های ورزشی نیازمند دیده شدن در جامعه است که از طریق رسانه‌های مختلف قابل دسترس می‌باشد. با نشان دادن جنبه‌های زیبایی شناختی و برجسته نمودن قهرمان‌ها و سرآمدان رشته‌های مختلف ارتقای وجهه اجتماعی این فعالیت‌ها مقدور خواهد شد.
  ۷. **تسهیل مشارکت عموم:** خارج کردن وضعیت فعالیت‌های ماجراجویانه از حالت انحصار به یک طبقه اجتماعی و یا فرهنگی می‌تواند به طور قابل توجهی بر توسعه فعالیت‌های ماجراجویانه و تسهیل سایر راهبردهای مطرح شده کمک نماید.
- پیامدها:** این سازه از الگو نتایج و پیامدهای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه است که از ۱۴ مفهوم شکل گرفته از کدهای به دست آمده در قالب ۸ مقوله اصلی تشکیل شده است.

۱. **اثرات اقتصادی:** توسعه فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه تأثیراتی بر اقتصاد خرد و کلان خواهد گذاشت که با توجه به گستره وسیع این فعالیت‌ها می‌توان از این تأثیرات به مواردی از قبیل افزایش محیط‌های ارائه خدمات آموزشی، تمرینی و تفریحی، افزایش معاملات بین‌المللی، کارآفرینی و ایجاد فرصت برای کسب و کارهای بخش

خصوصی، ایجاد بازار تولید و فروش تجهیزات و ارزآوری و ممانعت از خروج ارز را نام برد که چگونگی و میزان این تاثیرات خود نیاز به مطالعه و بررسی دارد. قابل ذکر است بخش عمده‌ای از انگیزه مشارکت در فعالیت‌های گردشگری و سهم بالایی از درآمدهای گردشگری مربوط به فعالیت‌های ماجراجویانه می‌باشد. از این رو افزایش توسعه فعالیت‌های ماجراجویانه به جذب گردشگر، کارآفرینی و اشتغال‌زایی در حوزه گردشگری و توسعه گردشگری ماجراجویانه کمک قابل توجهی خواهد نمود.

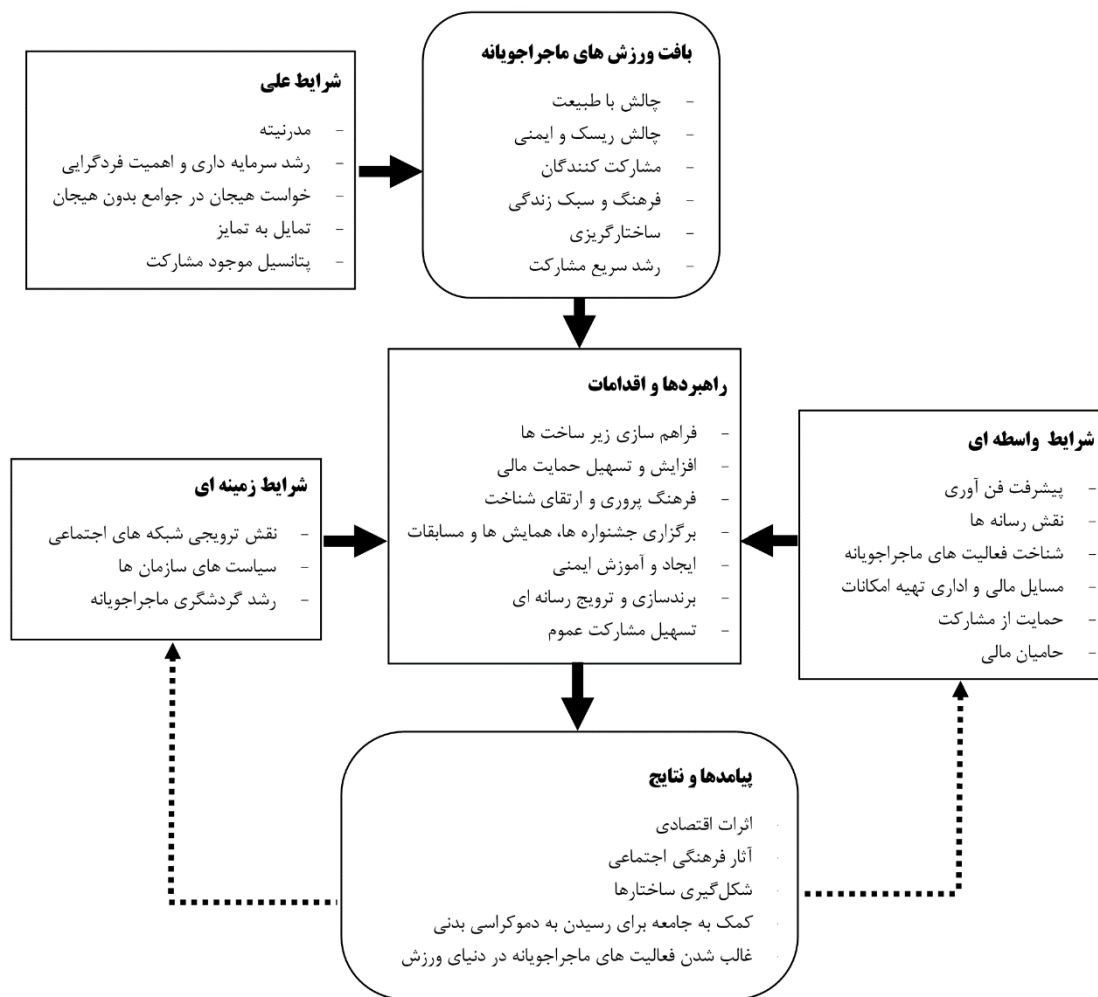
۲. **آثار فرهنگی و اجتماعی:** با توسعه ورزش‌های ماجراجویانه و افزایش مشارکت در آنها سطح سلامت جامعه و مشارکت در ورزش افزایش خواهد یافت که افزایش نشاط اجتماعی را نتیجه خواهد داد. یکی دیگر از مهمترین آثار اجتماعی توسعه فعالیت‌های ماجراجویانه کاهش جرم و بزهکاری است، بدین صورت که کانالی برای تخلیه هیجانات فراهم می‌کند

۳. **شکل‌گیری ساختارها:** رشد و توسعه باعث می‌شود به مرور رقابت‌ها و رکوردها و داوری‌ها شکل بگیرد و قوانین رقابت‌ها و رویدادها تعیین گردد. سیستمی شدن این فعالیت‌ها نیز با خود بروکراسی و سلسله مراتب سازمانی را به همراه خواهد آورد. اما این تناقض با ساختار گریز بودن این فعالیت‌ها خواهد داشت که همواره چالشی بوده است برای ورزشکاران و فعالیت این رشته‌ها که باور دارند ساختارمند شدن باعث از بین رفتن ماهیت اصلی این فعالیت‌ها خواهد شد.

۴. **غالب شدن فعالیت‌های ماجراجویانه در دنیای ورزش:** همانگونه که از شکل‌گیری فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه تا کنون دیده شده است این فعالیت‌ها با ورزش‌های مرسوم رقابت کرده‌اند و سرعت رشد مشارکت بالاتری از ورزش‌های مرسوم داشته‌اند و این روند کماکان ادامه خواهد داشت و در آینده به طور قطع یکی از روندهای اصلی دنیای ورزش خواهند بود. از طرفی با توجه به تاثیرگذاری رسانه‌ها و حامیان مالی بر روی توسعه روندهای تغییرات و جذابیت بالای فعالیت‌های ماجراجویانه در پخش رسانه‌ای و همچنین زاینده بودن این رشته‌ها و پدید آمدن مداوم سبک‌ها و رشته‌های مختلف؛ فعالیت‌های ماجراجویانه توان رقابتی بالایی با ورزش‌های مرسوم دارند.

۵. **کمک به جامعه برای رسیدن به دموکراسی بدنی:** با توجه به تمایلات متفاوت شهروندان برای مشارکت ورزشی و اهمیت توجه به خواسته‌های متفاوت آنها و رشد توجه انسان به امکان تمایز در جوامع مختلف؛ توجه به مفهوم دموکراسی بدنی در کنار سایر حقوق شهروندی در حال افزایش می‌باشد. توسعه این فعالیت‌ها با توجه به تمایز و تنوع روشن آنها به رسیدن جوامع به دموکراسی بدنی بسیار کمک خواهد نمود.

در نهایت مرحله کدگذاری انتخابی که مرحله اصلی نظریه پردازی می باشد، بر اساس دو مرحله قبلی کدگذاری مقوله ها و روابط نظام مند آنها در یک چارچوب واحد شکل گرفت. با کنار هم قرار دادن مقوله ها در یک چارچوب واحد و برقراری ارتباط نظام مند آنها برای ارائه و شکل دادن به یک نظریه تنظیم می شوند. پدیده اصلی این پژوهش که مقوله ها و ارتباطات آنها سعی در تبیین آن را دارد، بافت ورزش های ماجراجویانه در ایران است که در زیر الگوی حاصل از یافته های تحقیق ارائه شده است.

شکل ۱. الگوی توسعه ورزش های ماجراجویانه

بحث و نتیجه گیری

نقش ورزش‌های ماجراجویانه در ورزش در سال‌های اخیر روز به روز پر رنگ‌تر شده است. گستردگی و تنوع حوزه ورزش‌های ماجراجویانه به گونه‌ای است که افراد با انگیزه‌های (شناختی، روانی، زیستی و اجتماعی) مختلف مشارکت در فعالیت ورزشی می‌توانند فعالیت دلخواه و مناسب خود را در این حوزه پیدا کرده و به آن بپردازند (۲۵). با توجه به افزایش رو به رشد اختصاص زمان و توجه در بازار و رسانه به این ورزش‌ها توجه بسیار زیادی هم از طرف صاحب‌نظران آکادمیک و غیر آکادمیک به این فعالیت‌ها جلب شده است. این افزایش به حدی بالا بوده است که برخی صاحب‌نظران رینهارت (۲۰۰۰) ورزش‌های ماجراجویانه را ورزش‌های جایگزین می‌نامند و بیان می‌کنند که از لحاظ ایدئولوژیک و نیز در عمل جایگزین‌هایی برای ورزش‌های مرسوم و ارزش‌های مرسوم ورزشی ارائه می‌کنند (۲۶) و به نظر می‌رسد فرایند جایگزینی آغاز شده باشد. برخی رشته‌ها مانند اسنوبردسواری^{۱۴} در ۱۹۹۸ و دوچرخه‌سواری BMX در ۲۰۱۲ وارد المپیک شده و برای المپیک ۲۰۲۰ رشته‌های صخره‌نوردی، اسکیت و موج‌سواری برای اضافه شدن به ورزش‌های المپیکی مطرح شده‌اند. برویک (۲۰۱۰) نیز بیان می‌کند که این ورزش‌ها ایده‌های کلیدی جوامع مدرن را نمایش می‌دهند و انتظار می‌رود که در آینده به رشد خود ادامه داده و تقسیم‌بندی‌های بیشتری به خود بگیرد و اینکه تئوری‌های بسیاری با قدرت از وجود ورزش‌های ماجراجویانه در آینده خبر می‌دهند (۳).

از این رو با توجه به اهمیت این حوزه از فعالیت‌های ورزشی و تفریحی این تحقیق قصد تدوین الگوی توسعه ورزش‌های ماجراجویانه را داشت. این الگو که هدف اصلی این پژوهش بوده است را می‌توانید در شکل ۱ مشاهده کنید. قابل ذکر است که برخی از مقوله‌های ارائه شده در این الگو ماهیتی عام داشته و مربوط به ذات فعالیت‌های ورزشی و تفریحی ماجراجویانه می‌شود و برخی نیز به واسطه انجام این پژوهش در ایران محدود به شرایط محیط این کشور می‌باشد. با توجه به اینکه ایران کشوری در حال توسعه و در حال تجربه روندهایی مشابه کشورهای توسعه یافته در گذشته اما با سرعتی متفاوت می‌باشد، مساله فراهم بودن زیرساخت در توسعه پدیده‌های مختلف می‌تواند بسیار تاثیرگذار باشد. اما فراهم سازی زیر ساخت‌ها با توجه به ویژگی‌های متفاوت خرده فرهنگ حاکم در این رشته‌ها و مشارکت‌کنندگان فعال و بالقوه مانند ساختارگریزی، اهمیت به سبک‌های شخصی و خلاقیت و لذت‌گرایی؛ باید به گونه‌ای باشد که استقلال این رشته‌ها حفظ شود و حداقل رسمی سازی ممکن را داشته باشد.

از دلایل شکل‌گیری و توسعه فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه، همانطور که در الگو نیز ارائه شده است، مدرنیته، سرمایه‌داری و کاهش تعامل انسان با محیط طبیعی در جوامع مدرن است. همانطور که کشمور (۲۰۰۰) اشاره می‌کند،

¹⁴ Snowboarding

ورزش وقتی اهمیت پیدا می‌کند که ارضاء نیازهای عمیق انسان در جامعه فرا کنترل شده مدرن سخت است (۲۴). جوامع جدید متمرکز بر کنترل و روزمرگی، متمدن نمودن شکل زندگی و امن نمودن آن دارند. اما این شرایط خلاءهایی در زندگی انسانی که در طول تاریخ با چالش و خطر متعامل بوده است ایجاد می‌کند. ورزش و به طور خاص ورزش‌های ماجراجویانه می‌توانند این نیازهای به شانس، رقابت و خطر (ریسک) را برآورده سازند. از طرفی پتانسیل مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه در یک منطقه جغرافیایی را می‌توان به مشارکت‌کنندگان داخلی و خارجی (گردشگران) تقسیم نمود. در صورت تناسب علایق و تمایلات مشارکت افراد با جغرافیای فراهم فعالیت‌های ماجراجویانه مورد نظر از عوامل اصلی شکل‌گیری مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه در نقاط مختلف می‌باشند.

عدم تمایل به ساختارمندی یکی از مولفه‌های مهم این شیوه از پرداختن به فعالیت ورزشی و یا به بیان ویتن (۲۰۰۴) سبک زندگی است. معمولاً فهرست مشخصی برای مقبولیت زمان و محل مناسب تمرین، اعضای تیم و مربی ندارند. فعالیت‌ها بیشتر با مفعوم بازی هم معنی می‌باشد و عموماً چیزی به نام مربی معنی ندارد (۵). با توجه به اینکه چالش با طبیعت در اکثریت فعالیت‌های ماجراجویانه وجود دارد و از طرفی ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان را می‌توان در مواردی مانند ریسک‌پذیری، تمرینات و اجرای منطقی و مسئولانه، تلاش در انجام کارهای درست، استفاده از استعدادها تا نهایت قابلیت توانایی‌های یک فرد، سرگرم کردن دیگران، جلب رضایت برگزارکنندگان و انتظارات تماشاگران، و حتی ریاضت و زهد دید (۵)؛ می‌توان گفت مولفه ریسک از مهم‌ترین اجزای فعالیت‌های ماجراجویانه است. اما ریسک موجود در فعالیت‌های ماجراجویانه نسبی بوده و ادراک آن در میان افراد (۲۷). و جوامع (۲۸) مختلف متفاوت است. لازم به ذکر است که ورزشکاران ماجراجو با آگاهی بر آسیب‌های احتمالی و نکات ایمنی و آماده سازی طولانی مبادرت به فعالیت‌ها می‌کنند اما نمایش‌های معمولاً کوتاه رسانه‌ای و به اشتراک گذاری حوادث این فعالیت‌ها در شبکه‌های اجتماعی، باعث ایجاد کلیشه خطرناک بودن این فعالیت‌ها و غیر عقلانی بودن پرداختن به آنها شده است. از این رو برای اصلاح نگرش‌های نادرست که منجر به عدم حمایت و یا تمایل در مشارکت می‌شود و یا ادراکات ناصحیح از مولفه‌های صلاحیت لازم و ریسک موجود در فعالیت‌ها، ارتقای شناخت و آموزش نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کند.

از حوزه‌های بسیار مرتبط با فعالیت‌های ماجراجویانه، گردشگری ماجراجویانه است که در سال‌های اخیر همواره در حال رشد بوده است. ارزش بازار گردشگری ماجراجویانه به صورت تقریبی ۲۶۳ میلیارد دلار آمریکا تخمین زده شده است که انتظار می‌رود به طور مداوم در سراسر دنیا رشد یابد (۲۹). قابل ذکر است رشد سریع این حوزه و در کل فعالیت‌های ماجراجویانه به صورت قابل توجهی تحت تاثیر گسترش به اشتراک گذاری تجارب مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه مختلف در شبکه‌های اجتماعی بوده است که گاهی به صورت یک کنش فردی و گاهی به صورت برنامه ترویجی مدون

تحت حمایت حامیان مالی و ارائه دهندگان خدمات گردشگری ماجراجویانه می‌باشد. به نظر می‌رسد دو حوزه فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه و گردشگری ماجراجویانه می‌توانند تاثیر متقابل مثبتی بر روی هم داشته باشند.

فن‌آوری نیز به نوبه خود باعث پیشرفت و تغییرات فعالیت‌های ماجراجویانه شده است به عنوان مثال طراحی و ساخت تخته‌های موج‌سواری جدید در چگونگی تکنیک‌های ورزشکاران تاثیر بسیار گذاشته و به آنها اجازه رد کردن مرزهایی از گذشته را داده است. طراحی کفش‌های دویدن، دوچرخه‌ها، قایق‌ها، اسنوردها و از این قبیل نیز همین گونه است (۵). البته پیشرفت فن‌آوری‌ها به دنبال خود لزوم تقبل هزینه‌های مالی را برای مشارکت‌کنندگان به همراه می‌آورد. لازم به ذکر است که بیشتر این فن‌آوری‌ها ایمنی فعالیت‌ها را بهبود بخشیده و محدودیت‌ها را می‌کاهد. اینجاست که حضور حمایت‌های مالی و اداری برای تسهیل دسترسی افراد به امکانات به شکل قابل توجهی نمایان می‌شود. چراکه همانگونه که سهولت دسترسی می‌تواند عاملی انگیزشی برای مشارکت باشد، عدم دسترسی آسان عاملی بازدارنده خواهد بود.

راهبردها و اقدامات لازم برای توسعه ورزش‌های ماجراجویانه که در الگو حاصل شده است شامل فراهم سازی زیرساخت‌ها؛ افزایش و تسهیل حمایت مالی؛ فرهنگ‌پروری و ارتقای شناخت؛ برگزاری جشنواره‌ها، همایش‌ها و مسابقات؛ ایجاد و آموزش ایمنی؛ برندسازی و ترویج رسانه‌ای؛ و تسهیل مشارکت عموم می‌باشد. برای عملی نمودن این راهبردها باید نکاتی را مد نظر قرار داد. همانطور که مقوله‌های بخش پیامدها در الگوی ارائه شده در این تحقیق نیز نشان می‌دهد اقدام برای فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم، توسعه مشارکت و برگزاری رویدادها و از این قبیل فعالیت‌ها با خود شکل‌گیری ساختارها، بروکراسی و مسایل اداری را به همراه خواهد آورد. از طرفی مارتلر و همکاران (۲۰۰۱) با ارجاع به گفته‌های برخی مشارکت‌کنندگان در ورزش‌های ماجراجویانه بیان می‌کنند که با شروع دخالت مسئولین، مربیان، مدیران سازمانی، حامیان مالی و اهل رسانه و وقتی آنها فشار رقابت و برد و باخت را وارد می‌کنند، ماهیت و اصالت اصلی این فعالیت‌های ورزشی شروع به ناپدید شدن می‌کند (۳۰). اطلاعات به دست آمده در این تحقیق نیز با این اظهارات همراستا بود. از این رو لازم است برای اطمینان از اینکه این اقدامات با تلاش برای کمک، باعث از بین بردن ماهیت فعالیت‌ها نمی‌شود، کمترین دخالت در شیوه‌های اجرا و کمترین میزان رسمیت ایجاد گردد. تسهیل حمایت مالی نیز به وسیله انعطاف پذیر نمودن قوانین و مقررات و حتی تشویق‌های مالیاتی می‌تواند باعث افزایش حمایت از برگزاری رویدادهای رقابتی و ترویجی شود؛ که به بیان جاج و همکاران (۲۰۱۴) در محبوبیت و مقبولیت در حال سبقت گرفتن از رویدادهای سنتی مانند المپیک خصوصاً در میان نسل جوان‌تر هستند (۳۱). از طرفی با توجه به جذابیت‌های رسانه‌ای این فعالیت‌ها پخش رسانه‌ای می‌تواند به ارتقای شناخت جامعه از این فعالیت‌ها کمک نماید. همچنین افزایش شناخت صحیح از طریق آموزش و اطلاع رسانی می‌تواند علاوه بر اینکه تمایل به مشارکت در ورزش‌های ماجراجویانه را افزایش دهد باعث

نزدیک نمودن ادراکات افراد از دو مولفه قابلیت‌های مهارتی خود و ریسک‌های موجود در فعالیت‌ها شود که نتیجه آن مشارکت‌های موفق ماجراجویانه و جلوگیری از حوادث و اتفاقات ناخوشایند خواهد شد.

به جهت بحث در خصوص پیامدها و نتایج حاصل از توسعه فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه می‌توان اشاره نمود که روند افزایشی و رو به رشد مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه در حال ادامه است (۳۲). شاید به واسطه غیر رسمی بودن فعالیت‌ها نتوان آمار دقیقی از تعداد مشارکت‌کنندگان ارائه نمود اما آمارها نشان می‌دهد که یک سوم از فروش محصولات ورزشی معادل ۱۴ میلیارد دلار مربوط به ورزش‌های ماجراجویانه می‌شوند (۲۸) که می‌تواند معیاری برای مقایسه با سایر ورزش‌ها باشد. با توجه به تحلیل‌های محققین (برویک، ۲۰۱۰؛ رینهارت و سیدنر، ۲۰۰۳؛ لینگ، ۲۰۰۴ و ویتن، ۲۰۰۴) نه تنها می‌توان گفت این ورزش‌ها به رشد خود ادامه خواهند داد بلکه می‌توان انتظار داشت که جایگزین بسیاری از فعالیت‌های ورزشی مرسوم گردند (۳، ۵، ۶، ۹). اما در حال حاضر با توجه به اینکه انگیزه‌ها و تمایلات همه افراد جامعه برای مشارکت در فعالیت بدنی یکسان نمی‌باشد و برای رسیدن به دموکراسی بدنی باید به انگیزه‌ها و تمایلات همه بخش‌های جامعه اهمیت داده و شرایط مشارکت آنها را فراهم آورد؛ باید توجه داشت که در نمودار توزیع جمعیت نرمال به طور تقریبی می‌توان ۱۰٪ از افراد "جستجوگران هیجان سطح بالا" نامید (۳)، حتی اگر این درصد از افراد جامعه را حداکثر پتانسیل مشارکت در ورزش‌های ماجراجویانه بنامیم (که اینگونه نیست)، لزوم توجه به این بخش از جوامع نیز به خوبی قابل درک خواهد بود. بخش دیگری از پتانسیل مشارکت گردشگران هستند و با توسعه گردشگری ماجراجویانه علاوه بر تاثیر قابل توجه بر توسعه مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه، اثرات اقتصادی قابل توجهی را به همراه دارد. در سال ۲۰۱۵ صنعت گردشگری ماجراجویانه ۷,۸۸ میلیارد دلار درآمد ایجاد نموده است و این روند رو به رشد می‌باشد. تحلیل‌های بازار جهانی گردشگری^{۱۵} خبر از رسیدن نرخ رشد مرکب سالانه^{۱۶} گردشگری ماجراجویانه^{۱۷} به ۴۵,۹۹ درصد در دوره ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ دارد. بر اساس گزارش بازار گردشگری ماجراجویانه، افزایش ترجیح ماجراجویی بر سایر انواع گردشگری محرک اصلی رشد بازار خواهد بود (۳۴). همچنین با توجه به اینکه مزایای موجود در گردشگری ماجراجویانه برای زنان در بخش‌های حس آزادی، توسعه شخصی، برخورد اجتماعی، تجربه بدنی برجسته و همراه خانم معرفی و تشریح شده است (۳۵)، می‌توان از دو منظر لزوم توجه در راستای رسیدن به دموکراسی بدنی و همچنین ابزاری برای توانمندسازی شهروندان مورد توجه قرار داد. از این رو برای منتفع شدن از مزایای پتانسیل‌های اقتصادی و اجتماعی صنعت گردشگری لازم است تا به این بخش از گردشگری به طور جدی توجه شود. لازم به ذکر است که موضوعاتی چون ملاحظات قوانین و مقررات، مدیریت ایمنی، ریسک و تفاوت ادراکات ریسک با توجه به جایگاه افراد در زمینه

¹⁵ Global adventure tourism market

¹⁶ Compound Annual Growth Rate (CAGR)

¹⁷ Adventure tourism market report

گردشگری ماجراجویانه مورد توجه مطالعات و ارائه دهندگان خدمات بوده است (۳۶ و ۳۷) که برای پیشگیری از مشکلات و اطمینان از بهره‌برداری درست و مناسب از این حوزه نیازمند مطالعه و توجه می‌باشند.

به هر حال باید توجه داشت که یکی از تحولات عظیم جهانی، رشد سریع در فعالیتهای ماجراجویانه گزارش شده است (۲) و از طرفی نتایج مطالعات نشان دهنده این است که امروزه دیگر ورزش‌های رقابتی رایج‌ترین بخش مشارکت^{۱۸} در ورزش نیستند. شیوه‌های دیگری مانند ورزش‌های ماجراجویانه به صورت قابل توجهی توسعه یافته، محبوبیت یافته و تبدیل به اشکال جایگزین ورزش شده است (۱). از طرفی باورهای هنجاری و شیوه‌های مشارکت در این فعالیتهای در کشورهای مختلف متفاوت است (۲۸) از این جهت باید در حوزه پژوهشی و اجرایی توجهات لازم به این حوزه افزایش یابد تا در مواجهه با فرصت‌ها و تهدیدهای این حوزه اقدامات و تمهیدات مناسب صورت گیرد.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی مانند عدم دسترسی به اطلاعات مربوط به وضعیت کنونی فعالیتهای ماجراجویانه، مسایل قانونی مرتبط و فروش تجهیزات مورد نیاز فعالیتهای ماجراجویانه که می‌تواند معیاری برای شناسایی میزان مشارکت باشد، روبرو بود. از این رو پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده، میزان و انگیزه‌های مشارکت، مسایل قانونی، مطالعه وضعیت موجود و آینده پژوهی مورد توجه قرار گیرد. همانطور که در الگو (شکل ۱) نیز قابل مشاهده می‌باشد، پیامدها و نتایج حاصل از راهبردها و اقدامات در جهت توسعه فعالیتهای ورزشی ماجراجویانه بر شرایط واسطه‌ای و زمینه‌ای تاثیر می‌گذارد. از این رو لازم است قبل از هدف‌گزینی و انتخاب راهبردها و چگونگی اجرای آنها با مطالعات علمی آینده پژوهانه و جامع، نتایج حاصل را به خوبی بررسی نموده تا علاوه بر بهره‌مندی از مزایای این حوزه از ورزش، از صدمه زدن به آن و آسیب‌های احتمالی جلوگیری نمود. از این رو پیشنهاد می‌شود به جهت شناخت و برخورد مناسب با حوزه ورزش‌های ماجراجویانه که به احتمال زیاد در آینده به یکی از بخش‌های اصلی ورزش تبدیل خواهد شد، پژوهش‌های علمی بیشتری خصوصاً با رویکرد آینده پژوهی صورت گیرد.

منابع

1. Efstathios C. Changes in physical activity and sporting habits via generations in Cyprus (Doctoral dissertation).
2. Hajkovicz SA, Cook H, Wilhelmseder L, Boughen N. The Future of Australian Sport: Megatrends shaping the sports sector over coming decades. A Consultancy Report for the Australian Sports Commission. Australia: CSIRO. 2013.
3. Breivik G. Trends in adventure sports in a post-modern society. Sport in society. 2010 Mar 1;13(2):260-73.
4. Beal B. Skateboarding: an alternative to mainstream sports. Inside sports.. 1999:139-45.

¹⁸ Participation

5. Rinehart RE, Sydnor S, editors. *To the extreme: Alternative sports, inside and out*. Suny Press; 2012 Feb 1.
6. Wheaton B, editor. *Understanding lifestyle sport: Consumption, identity and difference*. Routledge; 2004 Aug 26.
7. Wheaton B. "Just do it": Consumption, commitment, and identity in the windsurfing subculture. *Sociology of sport journal*. 2000 Sep 1;17(3):254-74.
8. Midol N, Broyer G. Toward an anthropological analysis of new sport cultures: The case of whiz sports in France. *Sociology of Sport Journal*. 1995 Jun 1;12(2):204-12.
9. Lyng S, editor. *Edgework: The sociology of risk-taking*. Routledge; 2004 Dec 1.
10. Robinson V. *Everyday masculinities and extreme sport: Male identity and rock climbing*. Berg; 2008 Sep 1.
11. Alosi M. *The Evolution of the Social Functions of Sports & the Advent of Extreme Sports*. Master's Professional Project. 2007 Dec 6.
12. Gieseler CM. Performances of gender and sexuality in extreme sports culture.
13. Beedie P, Craig P. *Sport sociology (Active learning in sport series)*. Learning Matters; 2010.
14. Rodriguez A. *Psychosocial Motivators for Obstacle Course Racing: A Qualitative Case Study*.
15. Gilbertson K, Ewert A. Stability of motivations and risk attractiveness: The adventure recreation experience. *Risk Management*. 2015 Nov 1;17(4):276-97.
16. Ellmer E, Rynne S. Learning in action and adventure sports. *Asia-Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education*. 2016 May 3;7(2):107-19.
17. Borgers J, Thibaut E, Vandermeerschen H, Vanreusel B, Vos S, Scheerder J. Sports participation styles revisited: A time-trend study in Belgium from the 1970s to the 2000s. *International review for the sociology of sport*. 2015 Feb;50(1):45-63.
18. Pike EC, Beames S, editors. *Outdoor adventure and social theory*. Routledge; 2013 Apr 12.
19. Fassinger RE. Paradigms, praxis, problems, and promise: Grounded theory in counseling psychology research. *Journal of counseling psychology*. 2005 Apr;52(2):156.
20. Corbin J, Strauss A. *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage publications; 2014 Nov 25.
21. Glaser BG. *Basics of grounded theory analysis: Emergence vs forcing*. Sociology press; 1992.
22. Gratton C, Jones I. *Research methods for sports studies*. Routledge; 2014 Dec 5.
23. Norbert E, Dunning E. *The quest for excitement: sport and leisure in the civilizing process*. Basil Blackwell; 1986.
24. Cashmore E, Cashmore E. *Making Sense of Sports* Routledge.
25. ALMEIDA MB, GUTIERREZ G, NORBERT ELIAS AND CONTEMPORARY SPORT: COMMENT ABOUT THE CIVILISING PROCESS AND CONTROLLING EMOTIONS IN EXTREME SPORTS1. *Revista da ALESDE*. 2013 Oct;3(2):46-57.
26. Rinehart R. Emerging arriving sport: Alternatives to formal sports. *Handbook of sports studies*. 2000:504-19.
27. Zuckerman M, Kuhlman DM. Personality and risk-taking: common bisocial factors. *Journal of personality*. 2000 Dec;68(6):999-1029.
28. Buckley R, McDonald K, Duan L, Sun L, Chen LX. Chinese model for mass adventure tourism. *Tourism management*. 2014 Oct 1;44:5-13.
29. Adventure Travel Trade Association, *Adventure tourism market study*, August 2013, retrieved from <http://files.adventuretravel.biz/docs/research/adventure-tourism-market-study-2013web.pdf>.
30. De Martelaer K, De Knop P, Buisman A. 15 CHILD-ORIENTED SPORT. *Values and Norms in Sport: Critical Reflections on the Position and Meanings of Sport in Society*. 2001:303.
31. Judge L, Lee D, Petersen J, Bellar D, Surber K, Krill C. The impact of social media on the awareness of the Olympic movement. *The Sport Journal*. 2014;17.

32. Ostrowski J. Corporate America makes pitchmen of pariahs. *Street & Smith's Sports Business Journal*. 2002;19:26.
33. Liberman N. New heights or a crash landing. *Street & Smith's Sports Business Journal*. 2004 Jul;25:12-8.
34. Adventure Tourism Market Growing at Nearly 46% CAGR to 2020, 2016 October 14). Retrieved from <http://www.prnewswire.com/news-releases/adventure-tourism-market-growing-at-nearly-46-cagr-to-2020-597059331.html>.
35. Doran A. Empowerment and women in adventure tourism: a negotiated journey. *Journal of Sport & Tourism*. 2016 Jan 2;20(1):57-80.
36. Clinch H, Filimonau V. Instructors' perspectives on risk management within adventure tourism. *Tourism Planning & Development*. 2017 Apr 3;14(2):220-39.
37. Carnicelli-Filho S. The emotional life of adventure guides. *Annals of Tourism Research*. 2013 Oct 1;43:192-209.
38. Priest S, Martin P. *The Adventure Experience Paradigm*. 1985.